

[Formanden.]

Det paahviler mig at stille Forslag om, paa hvilken Maade disse Sager skal behandles. Det Forslag, jeg vil stille, vil gaa ud paa, at Sagerne undergives een Behandling efter Reglerne for Lovforslags anden Behandling.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fremsættelse af Lovforslag.

Justitsministeren (Steincke): Jeg har herved den Ære for dette høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om Ændringer i Lov om Ikrafttræden af Borgerlig Straffelov m. m. af 15. April 1930.*

Som ærede Medlemmer vil erindre, blev Forslaget i forrige Rigsdagssamling vedtaget af det andet høje Ting og oversendt hertil, hvor det efter en første Behandling henvistes til et Udvalg, der ikke naaede at blive færdigt. Jeg havde imidlertid saa megen Føling med Udvalgets Arbejde, at jeg ved, hvad det var for Betæneligheder, der særlig var fremme, og dels under Hensyn til disse Synspunkter, dels under Hensyn til forskellige Udtalelser, fremsat uden for Rigsdagen i den juridiske Fagpresse, har Forslaget været gjort til Genstand for en fornyet Gennemgang i Justitsministeriet og forelægges her med forskellige Ændringer, for hvilke der er gjort udførligt Rede i Bemærkningerne.

Naar jeg gerne vil sige et Par Ord ved denne Lejlighed, er det for at gøre Rede for de Principper, som ligger til Grund for dette Forslag, og som jeg ikke synes er kommet tilstrækkelig klart frem i Kritikken i Offentligheden.

Det, man søger at naa, er for det første en mere rationel og fyldestgørende Ordning af vore Regler om Erstatning og Godtgørelse, dels for saadanne Tab af rent materielle Goder, der vanskeligt kan opgøres nøjagtigt i Kroner og Øre, som man i Forslaget betegner ved Udtryk som „Forstyrrelse af Stilling og Forhold eller Ulempe“, dels for de Former af ikke-økonomisk Skade, der efter praktiske Erfaringer overhovedet egner sig til at komme i Betragtning, nemlig „Lidelse, Tort, Lyde og Vansir“. Skade af den første Art skal

efter dette Forslag altid tages i Betragtning. Skade af sidstnævnte Art *kan* Domstolene tage i Betragtning og give Godtgørelse for, naar blot den skadegørende Handling opfylder de almindelige Betingelser for at paalægge Erstatningsansvar, men uden Hensyn til, om Handlingen er strafbar. Det betyder selvfølgelig en vis Udvidelse af Ansvar, men dels maa jeg finde en saadan Udvidelse begrundet, idet Ministeriet maa formene, at det vilde være ønskeligt, om Domstolene kunde bevæges til at udvise noget mindre Tilbageholdenhed ved Fastsættelsen af de tilkendte Beløb, dels ligger det efter den valgte Formulering med Hensyn til den ideelle Skade nu netop i Domstolenes egne Hænder at give Regelen den rette Rækkevidde. Nogen Frygt for, at danske Domstole skulde gaa videre end rimeligt, giver Erfaringerne saa vist ingen Grund til. Reglerne har, som de nu lyder, Tilslutning fra Professor Ussing, der i øvrigt har deltaget i Ministeriets fornyede Gennemgang af Sagen.

For det andet søger Forslaget at udbygge det almindelige Værn for den enkelte Borgers anerkendte Retsgoder paa Omraader, hvor de hidtil anvendte Former for Retshaandhævelse, Straf, Erstatning og Godtgørelse, ikke eller ikke fuldt ud slaar til. Det bør i et ordnet Samfund være saaledes, at naar Retsordenen forbyder en Handlings Foretagelse og er rede til at søge den afværget ved Fogedforbud eller ved at tillade Nødværge mod den, saa maa man ogsaa i de Tilfælde, hvor man erkender, at man i saa Henseende er kommet for sent, fordi Handlingen er foretaget, være villig til at ramme den ondsindede eller hensynsløse Person, der har brudt sig fejl om Retsordenens Bud. Det hjælper ikke altid her at henvise til, at saa kan man give nye Strafferegler. Straf kan og bør kun anvendes inden for faste Rammer, og ingen Straffelov kan forudse de talløse Former for eller Udslag af menneskelig Ondskab, det her kan dreje sig om, og som for Tiden er i rig Udvikling. Dertil kommer, at Straf i adskillige af disse Tilfælde vil være alt for haardt et Retsmiddel. Jeg tænker herved særlig paa den Plet i det almindelige Omdømme, som det at være straffet sætter paa en Mand. Det, der tiltrænges,